

**Opmerkingen en Amendementen op de Concept-Statuten
der Nederlandsche Botanische Vereeniging door
verschillende Leden. 15 October 1908.**

a. W. W. SCHIPPER, Winschoten.
17 September 1908.

Ik neem de vrijheid U de volgende opmerkingen naar
aanleiding van de Ontwerp-Statuten der N.B.V. te doen
toekomen.

Art. 6. „6 leden” waarom niet *drie*? Leden die buiten een centrum wonen moeten alles per brief afdoen.

Art. 8. „geleerden” wanneer is iemand een geleerde?

Art 13. „twee leden.” Deze keuze is te beperkt.

Art. 31. „Stemmingen bij rondgaand schrijven.”

Dit dient *veel meer* te kunnen geschieden, daar het voor menig buitenman dikwijls onmogelijk is te komen stemmen!

Art. 43. „Zes gulden” vind ik te veel.

Art. 54. Men geve het Recueil aan de gewone leden gratis.

Art. 51. Waarom vallen er geen vergaderingen in de tijd der vakantie-kaarten? Voor hen, die ver af wonen worden de reizen naar Amsterdam of Utrecht enz. anders zoo duur dat zij altijd wegblijven, voor hen kosten die vergaderingen *veel* tijd en *veel* geld. Ook daarom late men veel bij rondschrijven stemmen.

Bladz. 28, art. 4. Als er heel weinig mede op excursie gaan kan het eene dure geschiedenis worden voor de deelnemers.

b. D. LAKO, Zwolle.

September 1908.

Art. 6. Het aantal voorstellers van nieuwe leden terug te brengen op *twee*.

Het grooter aantal voorstellers kan alleen dienen om het voorstellen van nieuwe leden te bemoeielijken, vooral voor leden die buiten de centra wonen, waar meerdere leden gevestigd zijn.

Art. 10. 4^e regel. Te lezen *het* in plaats van *hij*.

Art. 11. Te lezen: geven daarvan *schriftelijk* kennis aan den *Secretaris-Penningmeester*.

Het schriftelijk kennisgeven is in 't belang van de administratie.

Het kennisgeven aan den Secretaris-Penningmeester volgt uit de voorgestelde wijziging van art. 12.

Art. 12. Te lezen als volgt: Het Bestuur bestaat uit 5 personen, *buiten den Secretaris-Penningmeester*.

De Voorzitter der Vereeniging *wordt afzonderlijk gekozen*. Het Bestuur bepaalt wie der 4 *overige* bestuursleden als Onder-Voorzitter en als waarnemend *Secretaris-Penningmeester* zullen optreden.

De wijze van verkiezing is geregeld bij art. 67. Voor 't verdere gedeelte van dit artikel zie de toelichting bij het voorgestelde art. 12a.

Art. 12^a (nieuw). *De Secretaris-Penningmeester wordt op voorstel van het Bestuur door de Ledenvergadering benoemd en ontslagen, overeenkomstig art. 67. Hij is geen lid van het Bestuur en geniet eene door de Ledenvergadering op voorstel van het Bestuur vast te stellen bezoldiging.*

De hier voorgestelde wijziging van art. 12 (incl. 12a) is een principieele, daar de nieuwe functionaris een geheel andere positie tegenover het Bestuur zal innemen.

De functie van Secretaris en Penningmeester worden in één persoon vereenigd, die met de administratie in haar geheel belast wordt en die, als Secretaris-Penningmeester, *geen lid van het Bestuur is*.

Dit heeft het groote voordeel, dat er in de Vereeniging bij voortduring iemand is, geheel op de hoogte van het werken der Vereeniging, zoo nu als vroeger; die voortdurend alle bescheiden van vroeger en later kan raadplegen omdat hij het Archief onder zijn berusting heeft, en daarin thuis is; die de voortdurende vraagbaak kan zijn, waar het Bestuur of de Leden voorlichting noodig hebben; die geheel

staat buiten de geschillen, die in de Vereeniging of in het Bestuur kunnen ontstaan. Het karakter zijner functie is dus van blijvenden aard en daarom moet hij ook niet onderworpen zijn aan periodieke verkiezingen.

Zijn werkzaamheid mag dan echter niet verbrokkeld worden door onderscheidene zaken aan een ander — volgens de concept statuten een 2^e Secretaris — op te dragen, en daarom moet zoowat alles, wat volgens de concept statuten aan den 2^{en} Secretaris wordt opgedragen op den Secretaris-Penningmeester worden overgebracht, op de wijze zooals dat thans en stellig niet tot nadeel van de Vereeniging ook het geval is. Alleen dient er iemand aangewezen te worden, die, zoo noodig, den Secretaris-Penningmeester vervangt en daarom wordt een der leden van het Bestuur als *waarnemend Secretaris-Penningmeester* aangewezen.

De werkzaamheden aan de betrekking van Secretaris-Penningmeester verbonden, zijn echter te omvangrijk, om van een lid der Vereeniging te kunnen vergen, dat het zulks op den duur geheel belangeloos blijft doen. Daarom is het billijk, dat er een vergoeding voor toegekend wordt, die bepaald kan worden naar de draagkracht van de Vereeniging.

Art. 16 (incl. 17) te lezen als volgt: De *Secretaris-Penningmeester* bewaart het Archief der Vereeniging. Hij is belast met de correspondentie. Hij beheert, onder zijn persoonlijke verantwoordelijkheid, met inachtneming der later te noemen bepalingen de inkomsten der Vereeniging.

Hij zendt (enz. zie 't vervolg van Art. 16 c. s.)

Art. 16. De *waarnemende Secretaris-Penningmeester* vervangt, zoo noodig, den *Secretaris-Penningmeester*.

Art. 17. (vervalt, als zijnde opgenomen in art. 15).

De wijzigingen t/m 17 volgen uit de voorgestelde wijziging van Art. 12.

Art. 20. *De Secretaris-Penningmeester* houdt de notulen enz. (zie de Concept-Statuten).

(Wijzigingen voortvloeiend uit die van art. 12.)

Art. 22. Er zijn vier Permanente-Commissies.

a.

b.

c. de Commissie voor de *Floristiek, de Bibliotheek en het Herbarium*.

d. de Commissie voor het Botanisch Station. Zie de toelichting bij de voorgestelde wijziging van de artt. 28 en 29.

Art. 23. Aan dit art. als nieuwe al. toe te voegen: *Iemand kan tegelijk lid zijn van meerdere commissies.*

Er zijn door al de voorgestelde commissies zooveel afzonderlijke functies geschapen, dat het daarvoor noodige aantal personen, die zich werkelijk met toewijding daarvoor geven, niet te vinden zal zijn.

Daarenboven voert die sterk doorgevoerde decentralisatie tot verbreking der eenheid in het werken der Vereeniging.

Art. 24 2° reg. te lezen: sub *b tot d* wijziging in verband met die van art. 22.

Art. 26. 1° al. te lezen: Het Curatorium van het Kok Ankersmit-fonds bestaat uit 12 leden. De *Voorzitter der vereeniging is als zoodanig van rechtswege lid*. Van de overige leden moeten er althans zes tevens lid der vereeniging zijn.

De Penningmeester kan moeielijk lid dezer commissie zijn, daar hij alsdan zich zou helpen controleeren. Daarenboven sluit zijn functie (zie voorgestelde wijziging van art. 12) hem als van zelf uit om lid eener speciale commissie te zijn.

Art. 28. (Verg. de artt. 28 en 29 van 't concept.)

De commissie voor de Floristiek, de Bibliotheek en het Her-

barium bestaat uit 5 leden, *buiten den Conservator Bibliothecaris*.

Zij is belast met:

a. de jaarlijksche bewerking van de ingekomen gegevens voor de kennis der flora, welke bewerking, zoo beknopt als de volledigheid en de duidelijkheid het toelaten, in het jaarverslag der commissie wordt opgenomen;

b. met het toezicht op de inrichting, de instandhouding en het gebruik van Bibliotheek, Herbarium en verdere verzamelingen der vereeniging;

c. met de organisatie en de leiding van alle excursies, die van de Vereeniging uitgaan.

Zij neemt de noodige maatregelen, die den leden vrijen toegang tot de verzamelingen en het vrije gebruik daarvan waarborgen.

Zij doet de noodige voorstellen om het geregeld beheer en de geregelde bewerking der verzameling te waarborgen, welke voorstellen na de behandeling in de Bestuursvergadering *ter vaststelling* aan de Ledenvergadering *worden voorgelegd*.

Art. 29 (nieuw). *De conservator-Bibliothecaris wordt op voorstel van het Bestuur door de Leden-vergadering benoemd en ontslagen, overeenkomstig art. 67. Hij geniet eene, door de Leden-vergadering op voorstel van het Bestuur vast te stellen bezoldiging en werkt volgens eene door het Bestuur vast te stellen instructie.*

Het hier vastgestelde art. 28 is een eenigszins beknopte samenvoeging van de artt. 28 en 29 C. S. De werking der commissies in de artt. 28 en 29 C. S. genoemd, grijpt zoo voortdurend in elkaar en vordert zulk een eenheid van opvatting, dat het gewenscht is om beide commissies in ééne te vereenigen.

Het concept spreekt wel van „het bewerken der inkomende

gegevens voor de kennis der flora" (art. 28). „het toezicht op de inrichting, de instandhouding en het gebruik van Bibliotheek en Herbarium en alle verdere verzamelingen der Vereeniging (art. 29), maar dit sluit niet in zich, dat die commissie ook *zorgt* voor de instandhouding, m. a. w. dat zij het werk doet, dat daarvoor noodig is. Die verzorging dient in ééne hand te zijn en naar een vast plan te geschieden. Daarom is het wenschelijk dat hiervoor iemand als *Conservator-Bibliothecaris* wordt aangesteld en dat deze werkt onder de „Commissie voor de Floristiek enz.", wat in zijn instructie moet omschreven worden.

De werkzaamheden aan deze functie verbonden zullen echter steeds grooter worden, naarmate de verzamelingen zich uitbreiden en daarom kan van geen lid der Vereeniging gevergd worden, dat het zich op den duur geheel belangeloos daarvoor geeft. Een billijke vergoeding is daarom gewenscht, die bepaald kan worden naar de draagkracht der Vereeniging.

De 2^e al. van art. 29 van het Concept is in de hier voorgestelde wijziging niet opgenomen. Schijnbaar heeft ze een zeer bijzondere strekking, waardoor zij niet thuis hoort in de Statuten; of wel, zij gaat niet ver genoeg en zou uitgestrekt moeten worden tot ambtenaren van andere instellingen, waarbij de bibliotheek en de verzamelingen eventueel worden onder dak gebracht.

Art. 39. Opmerkingen.

Er wordt nergens in het concept gesproken over het toezicht op het Brumundfonds, terwijl dit toch in de Alg. Verg. van 25 Febr. '06 is opgedragen aan het Curatorium van het Kok-Ankersmitfonds (zie Archief 1906 p. 26). Zijn er aan dit legaat geen bijzondere voorwaarden verbonden, waardoor het onder bijzonder toezicht moet blijven?

Waarom wordt in het Concept nergens het Suringarfonds

vermeld? Blijkens de jaarlijksche vermelding in het Archief bestaat het toch nog.

Art. 41. In plaats van „door den Penningmeester” te lezen: door den *Secretaris-Penningmeester*.

Wijzigingen in verband met art. 12.

Art. 48. Vraag. Is dit behoorlijk uitvoerbaar staande de vergadering? Zoo niet, dan dienen die leden tijd voor hun onderzoek te hebben.

Art. 47. De *Secretaris-Penningmeester* vordert..... (zie concept).....

Wordt hieraan niet voldaan dan geeft de *Secretaris-Penningmeester* daarvan kennis in de eerstvolgende Bestuursvergadering en wordt de nalatige door het Bestuur van zijn lidmaatschap vervallen verklaard.

Het eerste gedeelte van de wijziging is een gevolg van art. 12: het tweede gedeelte eveneens, daar de vervallen-verklaring dient uitgesproken te worden en dit niet door den Secretaris kan geschieden. Deze geeft alleen uitvoering aan het besluit van het Bestuur door er den nalatige mee in kennis te stellen.

Art. 48. In plaats van: de Penningmeester te lezen: de Secretaris-Penningmeester.

Wijziging in verband met Art. 12.

Art. 48. 2^e al. Vraag. Is dit behoorlijk uitvoerbaar staande de vergadering? Zoo niet, dan dienen die leden tijd voor hun onderzoek te hebben.

Art. 49. Hieraan toe te voegen een al.:

f. die voor de excursies.

Het is billijk dat de vereeniging zich hier niet geheel buiten houdt. Zaalhuur, transportkosten voor hetgeen door en voor de organisatie van de excursie ten behoeve der

Vereeniging dient verzonden te worden, mogen niet komen ten laste van de deelnemers aan de excursie. De in art. 4 van het Ontwerp-Reglement voor de commissie van het Floristisch onderzoek genoemde reis-en verblijfkosten behooren mede tot dezen post.

Art. 51.

Het bevat in ieder geval:

c. Het jaarverslag van den *Secretaris-Penningmeester*.

Wijzigingen in verband met Art. 12.

Art. 54. 1° al. *Alle leden*, ook die van den Raad van Directeuren van het Fonds der Vereeniging, ontvangen het kosteloos.

De redactie volgens de Concept-Statuten is een verkapte verhooging van de contributie voor de gewone leden tot f 7.50, waarbij het nog de vraag blijft of het doel wel bereikt wordt, daar waarschijnlijk onderscheidene leden, wegens de verhooging, het Recueil niet nemen zullen. Laten de financieën der Vereeniging niet toe om het Recueil aan *alle* leden kosteloos te verstrekken, laat dan de contributie royaal weg op f 7.50 gesteld worden.

Art. 58. Jaarlijks worden minstens *drie* Ledenvergaderingen gehouden, bij voorkeur te Amsterdam. *Hiervan valt er in elk geval ééne in den tijd der gewone zomervacanties. De zomervergaderingen worden gehouden in verband met voorgenomen excursies.*

De bedoeling is, als regel ééne vergadering te houden in 't voorjaar, ééne in den zomer, ééne in 't najaar. In de behoefte aan meerdere vergaderingen kan voorzien worden door *buitengewone* vergaderingen (vergelijk de op Art. 60 voorgestelde wijziging).

Art. 60. Het Bestuur heeft het recht *buitengewone* Ledenvergaderingen bijeen te roepen (enz. zie Concept-Statuten).

De bedoeling der bijvoeging *buitengewone* is om te doen uitkomen, dat deze vallen buiten de in art. 51

genoemde. Overigens is uit de redactie, ook in de Concept-Statuten duidelijk, dat deze *buitengewone* vergaderingen geheel gelijk staan met de vergaderingen bedoeld in art. 51.

Art. 63, 64, 65, 66. Hier overal te lezen: *Secretaris Penningmeester* in plaats van 2° Secretaris.

Wijziging in verband met art. 12.

Art. 67, 1° al. Stemmingen geschieden bij volstrekte meerderheid *van de uitgebrachte geldige stemmen* (enz. zie C. S.).

Deze wijzigingen in verband met eene aan dit art. toe te voegen 3° al.

Idem 3° al. (nieuw). *Indien het Bestuur of de Vergadering het wenschelijk oordeelt, kunnen stemmingen en verkiezingen bij referendum geschieden. De verkiezing van bestuursleden geschiedt steeds bij referendum.*

't Zal dikwijls gebeuren, dat onderscheidene leden de vergadering niet kunnen bijwonen, terwijl het toch wenschelijk is, dat zooveel mogelijk leden hun stem uitbrengen. Hierin voorziet stemming bij referendum. Het ligt ook geheel in de lijn van de Concept-Statuten, die alles zooveel mogelijk in de handen der leden willen leggen.

Art. 68. Jaarlijks wordt zooveel mogelijk in de vacantes der scholen, minstens ééne excursie georganiseerd.

Excursies buiten de vacantiетijden zullen door de overgrootte meerderheid der leden wel niet kunnen bijgewoond worden. En of er voor meerdere excursies in den vacantiетijd gelegenheid zal zijn, valt zeer te betwijfelen, vooral indien de excursies over meerdere dagen loopen en gehouden worden op plaatsen, die voor velen afgelegen zijn. Daarom schijnt het voorschrijven van *minstens ééne* excursie voldoende.

Art. 69. In de 1e Ledenvergadering (enz. zie C. S.).

Wijziging in verband met de voorgestelde wijziging van art. 58.

Art. 61. Vervalt.

In verband met de voorgestelde wijziging van art. 58 dient dit art. te vervallen.

Ontwerp-Reglement voor het Curatorium van het Kok-Ankersmit-fonds.

Artikel 1. Vervalt.

Opgave van de samenstelling der commissie behoort niet in het Reglement thuis.

Vraag. Is het de bedoeling, dat de instructie, vastgesteld in de Bestuursvergadering van 25 Maart '05, vervalt? Zoo ja, komen we dan niet in conflict met het bestaande Curatorium? En wie hebben op 't oogenblik van *rechtswege* zitting in dat Curatorium? Zijn er ook „Directeuren” die in de termen vallen?

Ontwerp-Reglement der Commissie voor het Floristisch onderzoek enz.

en Ontwerp-Reglement der Commissie voor de Bibliotheek en het Herbarium.

Deze beide onderwerpen samen te voegen tot een *Ontwerp-Reglement der Commissie voor de Floristiek, de Bibliotheek en het Herbarium* en dan de artt. van het 2^e der genoemde ontwerpen (behalve art. 1) met volgnummer toe te voegen aan die van het 1^e der genoemde ontwerpen.

Wijziging in verband met de voorgestelde wijziging van de Artt. 28 en 29 C. S.

Verder in dit ontwerp de volgende wijziging:

Art. 5. te lezen: (zie concept) wordt door de commissie *iemand* als Leider aangewezen.

't Kan zijn dat door persoonlijke terreinkennis iemand buiten de commissie de aangewezen persoon is om als Leider op te treden. In dit geval dient de Commissie hiervan gebruik te kunnen maken in het belang van het welslagen der excursie.

Art. 5. laatste zin *vervalt*.

't Ligt voor de hand, dat hij, die als Leider wordt aangewezen, de excursie mee maakt. En voor 't geval hij, om wat reden ook, daarin verhinderd wordt, helpt de bepaling in 't Reglement toch niet.

c. M. J. BLIJDENSTEIN, Amsterdam.

12 October 1908.

Art. 1. In plaats van Amsterdam te lezen *Leiden*.

Toelichting. De verplaatsing van den zetel der Vereeniging wordt door de Commissie niet geargumenteed. Waar sedert de oprichting, dus meer dan 60 jaar, Leiden de zetel is geweest, komt het mij voor, dat we niet het recht hebben dit zonder eenige omschrijving van redenen te veranderen.

Art. 13. De tweede zin te laten vervallen.

Toelichting. Hierdoor kan door het Bestuur een wenk worden gegeven, wien het gaarne gekozen zag. Dit acht ik minder wenschelijk en stel ik daarom voor deze bepaling weg te laten.

Art. 24. De tweede zin te laten vervallen.

Toelichting. Ik acht het beslist beter dat het Curatorium zich zelf aanvult; hierdoor wordt het geheel onafhankelijk van toevallige stroomingen in de Vereeniging. Trouwens betwijfel ik ten zeerste of de Vereeniging het recht heeft zonder toestemming van het Curatorium zelve, ook maar eenige wijziging in de bepalingen voor de verkiezing der leden daarvan te brengen.

Art. 84. Te laten vervallen.

Toelichting. Door de toevallige meerderheid eener vergadering zou een commissie naar huis kunnen worden gestuurd, dat zeker ongewenscht is. Ik betwijfel of veel leden zich beschikbaar zullen stellen voor het lidmaatschap der commissies, indien zij ieder oogenblik door de vergadering te ontslaan zijn. Bovendien kan het tengevolge hebben, dat de Commissieleden, uit vrees dat hun mandaat hun ontnomen wordt, niet zoo krachtig als anders voor hunne opinie durven uitkomen.

Art. 58. Bij voorkeur Amsterdam te vervangen door bij *voorkeur des Zondags*. Utrecht is m. i. veel gemakkelijker te bereiken uit de verschillende deelen des lands dan de hoofdstad.

Er schijnt tegenwoordig een strooming te bestaan de vergaderingen op bepaalde Zaterdagen te houden. Moge dit voor sommige leden een gerief zijn, voor hen, die door de week gebonden zijn is dit een veel grooter ongerief en komt het mij dan ook voor, dat de Zondag voor onze bijeenkomsten veel geschikter is. Bovendien heeft men dan gewoonlijk meer tijd voor grondige bespreking als op Zaterdag. Men vergete niet dat vele leden beslist Zaterdag niet kunnen komen.

d. J. P. LOTSY, Leiden.

12 October 1908.

Naar aanleiding der gewijzigde Statuten der Ned. Bot. Vereeniging heb ik lang gearzeld wat U te schrijven.

Ik heb ze met zorg gelezen en nagegaan of ik meende door amendeering de zeer talrijke bezwaren, die ik tegen die Statuten heb, te kunnen ondervangen. Dit is mij echter onmogelijk gebleken, daar ik een *principieel* bezwaar heb, dat voor mij het accepteren dezer Statuten onmogelijk maakt.

Gij weet dat ik in der tijd een werkzaam aandeel heb genomen in de pogingen om de Biologen en de Floristen, die toen de zaken der Nederl. Bot. Vereeniging geheel in handen hadden, bij elkaar te brengen.

Op dit tijdstip was de vraag, willen de leden der Bot. Vereeniging de biologen als leden aannemen op zoodanige wijze, dat de belangen dier laatsten tot hun recht komen.

Het antwoord heeft geluid, ja.... mits de belangen der Floristen gewaarborgd blijven.

Om die te waarborgen is toen het *principe* opgesteld, dat de Vereeniging voortaan zou bestaan uit twee *autonome* Afdelingen, de Afdeling A der Floristen en de Afdeling B der Biologen. De voorwaarden waaronder de toenmalige leden der Nederl. Bot. Vereeniging de biologen hebben opgenomen zijn die vervat in de toen ter tijde aangenomen Statuten, die na een *proeftijd van twee jaar* definitief zijn geworden.

De thans voorgestelde Statuten stooten het beginsel, waarop de overeenkomst berustte, de *autonomie* der beide Afdelingen, omver en om die reden kan ik, tot mijn spijt, tot het aannemen dezer Statuten niet mede werken.

e. F. A. F. C. WENT, Utrecht.

13 October 1908.

Hierbij heb ik de eer, U te doen toekomen eenige door mij gewenschte wijzigingen, in de Concept-Statuten onzer Vereeniging, zooals die door de Commissie voor de herziening der Statuten zijn opgesteld.

Art. 13. Den aanvang van het tweede lid te lezen:

„Het aftredende lid is *niet* terstond herkiesbaar.”

Art. 14. Hieraan toe te voegen een nieuw lid: „Het behartigt haar belangen onder verantwoordelijkheid aan de

Ledenvergadering. In elke ledenvergadering wordt een korte mededeeling gedaan van de sedert de vorige Ledenvergadering door het Bestuur genomen besluiten en worden aan die vergadering de inlichtingen verstrekt, door de vergadering gevraagd."

Art. 18. Hieraan toe te voegen: „Bij voorkeur vinden deze te Amsterdam plaats."

Art. 26. In de eerste zinsnede te lezen: „uit ten hoogste 12 leden."

Art. 29. Het laatste lid te lezen als volgt: Deze voorstellen worden, na in een Bestuursvergadering voorloopig te zijn behandeld, ter goedkeuring aan de Ledenvergadering onderworpen."

Art. 42. Hieraan toe te voegen: „wanneer deze Raad tot stand gekomen is."

Art. 48. Van het eerste lid de tweede zin te laten vervallen. Het tweede lid te lezen: Twee leden door de Vergadering aan te wijzen, zien de rekening en verantwoording van den Penningmeester na en rapporteeren daaromtrent aan de volgende vergadering. Wordt de rekening en verantwoording goedgekeurd, dan dechargeert de Vergadering den Penningmeester van zijn beheer." In het derde lid te lezen in plaats van; „den accountant" „de in het vorige lid bedoelde commissie."

Art. 53. Het laatste lid te laten vervallen.

Art. 58. te lezen: 3 Ledenvergaderingen in plaats van 4.

Art. 60. Hieraan toe te voegen: „Heeft vier weken na zoodanig verzoek geen bijeenroeping plaats gehad, dan zijn minstens 5 der leden, die de bijeenroeping hebben verzocht, bevoegd hunnerzijds de bijeenroeping te doen op de wijze bij Art. 63 bepaald. De verzending der Convocatiebiljetten geschiedt in dat geval bij aangeteekenden brief. De vergadering wordt in dit geval gehouden te Amsterdam op tijd en plaats door de vijf leden, die de bijeenroeping doen, te bepalen."

Art. 67. Achter het eerste lid te laten volgen een tweede lid: „Besluiten over zaken worden genomen bij volstreckte meerderheid der aanwezige leden.” Dan volgt het voorgestelde lid 2, dat alsdan lid 3 wordt.

Art. 74. Te lezen als volgt: „Voorstellen om eenige verandering in deze Statuten te maken moeten worden behandeld op een opzettelijk daartoe samengeroepen Ledenvergadering, waarvoor de convocaties minstens 14 dagen van te voren verzonden moeten zijn. Zoodanige voorstellen moeten minstens twee maanden van te voren ter kennis van de leden zijn gebracht.”

Zij kunnen slechts worden aangenomen met een meerderheid van $\frac{2}{3}$ der stemmen van de aanwezige leden.”

Art. 78. Het volgende artikel toe te voegen: „Deze statuten gaan in met 1 Januari 1909. Voor de verkiezingen die in verband met deze nieuwe Statuten gehouden moeten worden, doet het aftredende Bestuur voordrachten van telkens twee personen, waaraan de vergadering echter niet gehouden is.”

f. J. M. v. D. HOUTEN. Rotterdam
P. JANSSEN, Rotterdam.
W. W. SCHIPPER, Winschoten.
en W. H. WACHTER, Rotterdam.

13 October 1908.

I. In art. 6 terug te keeren tot den ouden toestand en het aantal voorstellers te doen blijven op 2.

Toelichting O. i. is een grooter aantal voorstellers volstrekt geen waarborg, dat het voorgestelde lid de noodige geschiktheid heeft voor lid der Vereeniging.

Bovendien is het voor iemand, die niet in een der grootere steden woont, niet gemakkelijk het voorgestelde lid met de

leden der Vereeniging in kennis te brengen, terwijl in de grootere steden de andere 4 voorstellers spoedig gevonden kunnen worden.

II. In art. 22 al. *c* en *d* te vereenigen en de nieuwe al. *c* aldus te lezen:

c. de Commissie voor Floristiek, Bibliotheek en Herbarium.

Toelichting. Bij nadere beschouwing van de art. betreffende het werk der „Commissie voor Bibl. en Herb.” blijkt het, dat die Comm. geen uitgebreide werkzaamheden behoeft te doen; o. i. slechts het werk van den vroegeren conservator der Afd. A. Of dit werk nu zoo veelomvattend is, dat daarvoor 2 personen noodig zijn, valt te betwijfelen; daar komt nog bij, dat 3 personen het werk zullen tegen houden door eventueele correspondentie. O. i. bestaat er geen bezwaar, dit werk aan 1 persoon op te dragen uit de „comm. voor Floristisch onderzoek enz.” (bijv. aan Voorzitter of Secret.). Daar komt nog bij, dat een der voornaamste werkzaamheden toch al door de „Comm. voor Flor. onderz. enz.” wordt uitgevoerd. Volgens art. 3 van het Ontwerp Regl. der Comm. voor Bibl. en Herb. maakt de Commissie jaarlijks een lijst op der aanwinsten van Bibliotheek en *Herbarium*. Dit laatste geschiedt toch al door de Comm. van Floristisch onderzoek volgens Art. 28 der Statuten.

III. Art. 28 en 29 te vereenigen en te vervangen door een nieuw artikel 28, met **weglating** van regel 5 tot 10 van art. 21. (De bewerking dezer gegevens wordtenz. tot..... in het jaarverslag der Commissie.) en natuurlijk de eerste alinea van art. 29.

Toelichting. Deze vereeniging volgt uit eene eventueele aanneming van amendement II. Het weglaten van het bewuste gedeelte volgt uit de overweging, dat het, als nadere omschrijving van: „Zij is belast met de jaarlijksche bewerking der ingekomen gegevens voor de kennis der flora” thuis behoort in het *Ontwerp-Reglement* der **Commissie**.

IV. Uit oud art. 29 weg te laten de tweede alinea:
 „Zoolang de verzamelingen bewaard worden in 's Rijks
 Herbarium etc.”

Toelichting: Aangezien tot heden steeds ambtenaren van 's Rijks Herbarium voor het Vereenigingsherbarium hebben zorg gedragen en het herbarium daar steeds wèl bij heeft gevaren, zien wij niet in, dat zoo'n uitsluiting noodig, en zeker niet, dat ze nuttig is. O. i. is een nauw verband tusschen 's Rijks- en Vereenigingsherbarium van groot belang voor de Nederl. Floristiek.

V. (Alleen wanneer Am. IV. *verworpen*. wordt).

In art. 29 de woorden „in 's Rijks Herbarium te Leiden” te veranderen in: „bij eenige wetenschappelijke verzameling.”

Toelichting. Mocht de Vergadering de voorgestelde uitsluiting *noodig* achten, dan geldt dit natuurlijk ook voor ambtenaren aan andere instellingen.

VI. In art. 56 „de Comm. voor Bibl. en Herb. en in art. 69 „de Comm. voor Floristisch onderzoek enz.”, te veranderen in „Comm. voor Floristiek, Bibl. en Herb.”.

VII. In art. 68 te spreken van minstens 1.

Toelichting. „Minstens 1 sluit 2 niet uit en is beter met het oog op de mogelijkheid dat in sommige jaren de animo wel eens minder groot kan zijn.

VIII. Van art. 71 het laatste gedeelte te laten vervallen, te beginnen bij „Deze vergaderingen dragen enz.”

Toelichting. Waar volgens het eerste gedeelte van dit art. de floristen worden uitgenoodigd, op *deze* vergaderingen *hun* mededeelingen te doen en deze vergaderingen dus een floristisch karakter zullen dragen, is het niet zeer waardeerend voor de floristen dat hun vergaderingen minder worden geacht dan de andere vergaderingen, waarop niet-floristische mededeelingen worden gedaan.

Ontwerp.Reglement der Commissie voor Floristiek, Bibl. en Herbarium.

IX. In het art. 5 te veranderen: Alinea 2. De Secretaris en de *in art. 5 bedoelde Leden* hebben aanspraak op vergoeding van reis- en verblijfkosten *door de Vereeniging*, als zij genoodzaakt enz.

Beide aanvullingen zullen wel geen toelichting behoeven.

X. In art. 5 te veranderen: Voor elke Excursie wordt door de Commissie *iemand* als Leider aangewezen.

Toelichting. Het kan gebeuren dat een lid der vereeniging, hoewel *geen* lid der Commissie zijnde, toch door verschillende omstandigheden de aangewezen persoon is, om als Leider op te treden.

XI. Art. 1. van het Ontwerp-Regl. der Comm. voor Bibl. en Herb. te laten vervallen en art. 2, 3, 4 en 5 daarvan te voegen bij het Regl. der vorige Commissie als artikel 8, 9, 10 en 11.

Volgt uit eventueele aanneming van Amend II.

XII. Bij art. 5 der Comm. van Bibl. en Herb. (= art 9 der door ons voorgestelde Comm. voor Floristiek, Bibl. en Herb.) te voegen het weggelaten gedeelte van art. 28 der Statuten.

Zie toelichting op amendem. III.

g. B. P. VAN DER VOO, Parijs.

13 October 1908.

a. Art. 45. De gewone leden betalen een jaarlijksche contributie van *vijf gulden*.

Toelichting. Er is geen reden de contributie te verhoogen, vooral niet sedert de Ver. legaten ontving. In de halve eeuw van haar bestaan heeft de Ver. met de vijf gulden contr. kunnen huishouden. Waarom dan nu verhooging?

b. Art. 54. Alle werken der Ver. worden aan alle leden *gratis* toegezonden.

Toelichting. Vooral met het oog op contr.-verhooging is het onbillijk de leden nog te laten betalen voor Recueil. Veel leden hebben van hun lidmaatschap geen ander voordeel dan het ontvangen der werken der Vereeniging.

c. Art. 4 bl. 26. De voor het Recueil bestemde bijdragen kunnen in de Nederl. taal worden opgenomen; de redactie laat ze dan volgen door een résumé in eng. fr. of duitsch. Indien de redactie de vertaling van een in het nederl. ingekomen artikel wenschelijk acht, geschiedt die vertaling *voor rekening der Vereeniging*.

Toelichting. Er is reden om de voorbeelden van zooveel skandinaafsche en slavische geleerde genootschappen na te volgen en niet onze eigen taal in onze werken buiten te sluiten. De uitgave van het *Archief*, eenmaal voornaamste uiting der Vereeniging, geraakt op den achtergrond.

Het is onbillijk den schrijver van een verhandeling in de nederl. taal te dwingen tot het bekostigen der vertaling in een vreemde taal. Wilde hij in een vreemde taal schrijven dan heeft hij keus tusschen een menigte botanische periodieken.

Ik wensch er op te wijzen dat ik deze bedenkingen niet inzend uit een overweging van persoonlijke zwaarigheid, doch uit billijkheidsgevoel. Persoonlijk zou ik b. v. heel gemakkelijk in een vreemde taal kunnen schrijven, doch beweeg me bovendien op een gebied dat me van medewerking aan de Recueil geheel buitensluit.

Het gratis ontvangen van Recueil is me eenigszins onverschillig, wijl de inhoud me zelden interesseert. Het *Archief* echter dat me zeer na aan het hart ligt, verschijnt minder geregeld en minder kostbaar.

Vroeger jaren kwam het 4 keer per jaar uit (waarin echter de Heer v. d. Voo zich vergist, V.) de vereeniging had minder leden, geen legaten etc.

Ik hoop dat bewerkt moge worden dat de contr. 5 gulden blijve, de leden alle geschr. gratis krijgen, de Nederl. taal niet uit het *Recueil* blijve buitengesloten en het *Archief* eventueel met *Recueil* samengesmolten geregeld verschijne.

h. F. A. DES TOMBE, Leiden.

14 October 1908.

Door verschillende omstandigheden was ik tot nu toe verhinderd mijne inzichten aangaande de mij toegezonden concept-statuten onzer Ned. Bot. Verg. te geven.

Waar tot mijn spijt de tijd voor opmerkingen en amendementen zoo goed als verstreken is, haast ik mij U nog mede te deelen dat ik mij volstrekt niet met de Concept-Statuten vereenigen kan, vooral wat het floristisch gedeelte betreft.

j. W. J. JONGMANS, Leiden.

14 October 1908.

Ondergeteekende heeft de eer U mede te deelen, dat hij zich niet met de hem toegezonden ontwerp-statuten der N. B. V. kan vereenigen en wel om verschillende redenen, waarvan er hier enkele worden opgenoemd.

1°. De afdeeling voor floristiek wordt door de voorgeslagen wijzigingen ten zeerste in hare belangen geschaad en eenvoudig tot onderdeel eener algemeen-botanische vereeniging gemaakt, 't geen zeker niet gelegen heeft in de bedoeling der stichters en der voornaamste begunstigers der Vereeniging.

2°. De geheele inrichting der Vereeniging wordt door het groote aantal commissies etc. zoodanig gecompliceerd, dat van een spoedige en geregelde afdoening der zaken geen sprake meer kan zijn.

3°. Daarin dat 't Recueil voor de gewone leden slechts tegen een betaling van *f* 1,50 verkrijgbaar is, ligt naar mijne meening een stap tot losmaking van dit tijdschrift van de Vereeniging. Art. 6a van 't Ontwerp-Reglement der Commissie van redactie ontnemt aan de Vereeniging alle recht van contrôle in de meeste gevallen.

4°. De bepalingen omtrent 't Kerk Ankersmit Curatorium mogen in geen geval in de Statuten worden opgenomen, daar dit lichaam toch eene onafhankelijke instelling is.

5°. Een dergelijke detaillering als in deze Ontwerp-Statuten behoort niet in *Statuten*, maar in een *huishoudelijk reglement*.

6°. Art. 74 sluit voor ieder, die de N. B. V. en dergelijke vereenigingen kent, alle mogelijkheid uit om ooit eenige wijziging in de Statuten te brengen, hetgeen vooral in verband met punt 5 sterk is af te keuren. Redenen waarom ondergeteekende in geen geval zijn stem aan dergelijke wijzigingen zou kunnen geven.

k. J. W. C. GOETHART.

14 October 1908.

Ingevolge het verzoek door U bij circulaire d.d. 17 Juli j.l. tot de leden gericht, heb ik de eer U hierbij de volgende op- en aanmerkingen over de ons toegezonden concept-statuten te doen toekomen.

Ik begin met op te merken, dat het bijna ondoenlijk is, zooal mogelijk, om mijne bezwaren tegen verschillende punten in den vorm van amendementen op de artikels mede te deelen. Ik zou dan geheel nieuwe Statuten moeten ontwerpen. Zulks is zeker niet de bedoeling en ik meen derhalve te kunnen volstaan met het uiteenzetten mijner principieele bezwaren.

Evenwel kan ik niet nalaten op te merken dat m. i. eene Statuten-wijziging, die zoo slecht is voorbereid als deze, onmogelijk tot bevredigende resultaten kan leiden. Het gaat bij deze voorgestelde wijziging niet om het aanbrengen van enkele *technische* verbeteringen, maar om het invoeren van geheel nieuwe en het overboord werpen van tal van oude beginselen. Toch is tot die wijziging *geheel terloops* besloten en is er in de Algemeene Vergadering *geen enkele bespreking* over de algemeene beginselen gehouden; ja, zelfs de aanleiding tot wijziging is op die vergadering niet nader gepreciseerd. Wel werd medegedeeld, dat gebleken was, dat de Statuten aanleiding hadden gegeven, tot het ontstaan van moeilijkheden, maar *in hoeverre* dat het geval was geweest en *door welke bepalingen*, daarover werd geen woord gerept en de meeningen der leden zelfs op dit principieele punt kunnen aan de commissie niet bekend zijn geweest of althans zeer gebrekkig.

De gebreken der thans geldende Statuten werden niet in eene algemeene vergadering behandeld en dus natuurlijk evenmin de beginselen waarnaar de leden meenen, dat die gebreken op de meest afdoende wijze verholpen kunnen worden, zoodat ik dit concept niet anders kan opvatten dan als eene proeve van Statuten, *zooals de leden der commissie die wel zouden wenschen*. M. i. althans gaan de ingevoerde wijzigingen oneindig veel verder, dan door de aanleiding geeischt werd. De commissie heeft hare opdracht, naar mijne meening, zoo geheel verkeerd begrepen, dat reeds daarom alleen aan een in behandeling nemen der Statuten, zooals die door haar zijn ingediend, niet mag worden gedacht. *Dit* concept zou alleen mogen worden ingediend door eene commissie, die tot opdracht had *eene geheele reorganisatie* der vereeniging te ontwerpen. Die opdracht echter had de Commissie niet; geene vereeniging trouwens zou eene zoo ver strekkende opdracht zonder

eenige voorafgaande bespreking opdragen aan eene terloops bij acclamatie benoemde commissie.

Om die redenen hoop ik, dat het bestuur dit concept *niet in* behandeling zal nemen, maar eerst aan de algemeene vergadering de gelegenheid zal geven om zich over de wenschelijkheid eener *vér* gaande herziening uit te spreken en, mocht die inderdaad door de meerderheid verlangd worden, dan *eerst* een grondige bespreking van de algemeene beginselen, die bij de reglementswijziging zullen worden gevolgd, zal uitlokken, om vervolgens door de vergadering eene commissie te laten benoemen, tot het ontwerpen van een concept.

Te ernstiger meen ik daarop, in het belang der vereeniging te moeten aandringen, daar de Commissie, die dit concept ontwierp, verzuimd heeft in eene toelichting uiteen te zetten; welke overwegingen haar er toe hebben geleid, talrijke veranderingen aan te brengen en evenmin wat in elk geval hare motieven zijn geweest; de zoogenaamde nota van toelichting toch der commissie is in zoo vage termen gesteld, dat men op grond daarvan alle denkbare veranderingen wel kan voorstellen!

In die nota van toelichting zegt de commissie alleen het een en ander over de gezichtspunten, die haar geleid hebben en hoe mager die gegevens ook zijn, toch moeten de leden der Vereeniging, bij gebrek aan beter, het er maar mede doen.

Van die gezichtspunten noemt de commissie er twee.

1° De thans geldende Statuten hebben, naar het oordeel der Algemeene Vergadering aanleiding gegeven tot het tegenover elkaar staan van verschillende machten in de Vereeniging. Getracht moest *dus* (ik cursiveer, G.) worden om meer eenheid in het bestuur te brengen.

Ik merk daarbij op, dat ik over dat oordeel der vergadering niets hoegenaamd in de notulen vind en er mij ook niets van herinner. Zeer zeker zou het gewenscht zijn, dat

de commissie zich wat nauwkeuriger had uitgedrukt! Vooral omdat de conclusie, die door de commissie getrokken wordt, dat n.l. in het bestuur meer eenheid moet worden gebracht, doet vermoeden, dat die „machten” in het bestuur schuilen, terwijl de belangrijkste wijzigingen, die aangebracht zijn, slechts indirect het bestuur betreffen. Dit eerste gezichtspunt der commissie opent voor de leden alleen maar het gezicht op een veld voor vermoedens — maar dat is niet de bedoeling van eene „toelichting.”

Het tweede gezichtspunt is, dat voor den bloei der Vereeniging verhoogde belangstelling der leden noodig is. Nu, die is altijd wel gewenscht, maar dat was toch niet de aanleiding tot het wijzigen der Statuten! De Statuten kunnen daartoe op 2 wijzen medewerken en de commissie noemt die onder a) en b). — Punt b) kan gevoegelijk onbesproken blijven, daar het zonder eenig belang is.

Punt a) zegt, dat de commissie meent de beslissing omtrent alle zaken van eenig gewicht in handen der leden zelve en niet in die van het bestuur te moeten leggen.

Dit is *het eenige punt* dat duidelijk geformuleerd en dus voor behandeling vatbaar is. Ik wil daarom dat punt het eerst bespreken.

1. Was wijziging der Statuten uit dezen hoofde noodig?

M. i. zeer zeker niet, daar in de thans geldende Statuten volstrekt geen buitengewone macht aan het bestuur wordt toegestaan, noch de macht der leden gekortwiekt wordt.

2. Is de wijziging gewenscht?

Zooals de Commissie dat heeft opgevat m. i. *zeer zeker niet*. Ik geloof zelfs, dat door de voorgestelde wijzigingen die op dit punt betrekking hebben, de werkzaamheid der Vereeniging *ten zeerste* geschaad wordt. Het bestuur en de commissies worden er door met lamheid geslagen en eenigen waarborg voor *beter* werk wordt er niet door verkregen.

Eene Vereeniging als de onze kan op twee verschillende wijzen nuttig werk leveren.

1°. Door de werkzaamheid van leden individueel, die gebruik maken van de hulpmiddelen der Vereeniging — deze werkzaamheden zijn onafhankelijk van de inrichting der Statuten, althans voor zooverre *dit* punt betreft.

2°. Door het aan 't Bestuur of aan door de leden benoemde commissies opdragen van bepaalde werkzaamheden — het resultaat is vooral afhankelijk van de persoonlijke eigenschappen van de leden van het bestuur of der commissie, maar verder van de mate van vrijheid van beweging, die de vereeniging aan die door haar benoemde personen of lichamen laat; immers, hoe meer men daaraan zelfstandigheid ontnemt, hoe langzamer en trager zij de zaken moeten afdoen en hoe meer de lust en toewijding verflauwen. En dit is vooral het geval, wanneer men ze afhankelijk maakt van ledenvergaderingen, waardoor een toestand van de allergrootste onzekerheid geschapen wordt! Maar er is nog meer tegen deze almacht der ledenvergaderingen te zeggen: zij geeft allicht aanleiding tot het overheerschen van die personen, die het best de kunst verstaan de leden om den tuin te leiden. *Schijnbaar* wordt door de almacht der vergadering alle macht aan de leden geschonken — inderdaad zal zij er alleen toe leiden, het verantwoordelijkheidsgevoel bij bestuur en commissies te verminderen en het intrigeeren te vermeerderen, zonder dat de leden er iets bij winnen.

Reeds theoretisch beschouwd komt mij dus de invoering van het beginsel der almacht van de ledenvergadering hoogst verderfelijk voor en eene overweging van de gevolgen die dit beginsel in eenige concrete gevallen zal kunnen hebben, heeft mij in die overtuiging gesterkt.

Ik meen dus, dat het belang van de Vereeniging eischt, dat dit beginsel *niet* in de Statuten worde opgenomen, maar dat evenals vroeger, de algemeene vergadering bij hare

opdrachten alleen de *richting* aangeeft en aan de door haar benoemden verder vrijheid van handelen late!

Een tweede, hoogst principieele en m. i. zeer verderfelijke wijziging is, dat de commissie voorstelt, de afdeelingen als zoodanig op te heffen.

Ik heb daartegen een reeks van bedenkingen van verschillenden aard, waarvan ik er slechts enkele hier wil bespreken.

1°. Bedenkingen, berustende op billijkheidsgronden.

a. Bij de laatste reorganisatie hebben de floristen, inziende het belang van samenwerking tusschen alle botanische richtingen, daartoe meegewerkt, onder uitdrukkelijk beding, dat zij door het instituut der afdeelingen, gevrijwaard zouden zijn voor eene overheersching door niet-floristen. Billijk ware het nu m. i. het aan de leden der afd. A over te laten of zij al dan niet, dit beding willen laten vallen.

b. Het staat wel vast, dat het herbarium der Vereeniging werd bijeengebracht door floristen. Is het nu niet onbillijk dezen te stellen onder afhankelijkheid van niet-floristen in zaken het herbarium betreffende?

Reeds toen de afdeelingen bestonden hebben de niet-floristen zich een invloed toegeëigend op floristische aangelegenheden, die m. i. naar de *bedoeling* der Statuten onwettig was — en daardoor, veelmeer dan door iets anders is eene verdeeldheid tusschen de leden ontstaan.

2°. Bedenkingen van zakelijken aard.

a. Onder de botanici vond men immer en vindt men nog, twee vaak min of meer vijandige groepen, die wij korthedshalve floristen en biologen noemen. Dat komt, omdat de belangen van beide groepen zeer weinig gemeen hebben en telkens door de groep, die numeriek sterker is, pogingen gedaan werden om de heerschappij in handen te krijgen, waardoor dan de belangen der andere groep geschaad worden.

Ook om dit, en zelfs den *schijn* er van te voorkomen, acht ik eene samensmelting hoogst ongewenscht, vooral op dit oogenblik, nu zoo kort geleden nog heftige wrijving tusschen die beide groepen dreigde te ontstaan.

b. Maar ook worden, door de voorgestelde samensmelting de belangen der floristen *geschaad*. Wat toch is het geval? In geen enkele aangelegenheid, welke ook, die voor de floristen van groot gewicht mocht zijn, kunnen zij zelfstandig besluiten, maar altijd zijn zij afhankelijk van eene groote meerderheid, die voor de floristische belangen weinig of niets voelt.

Daardoor ontstaat een toestand, die leiden moet tot verbittering. Ware het niet beter dezen toestand niet in het leven te roepen?

Ik zou dus voor willen stellen, (wanneer inderdaad de vergadering meent, dat het bestaan van afdeelingen binnen de vereeniging ongewenscht is), liever eene algeheele scheiding tot stand te brengen en dus *twee* vereenigingen te maken, die vriendschappelijk zouden kunnen samenwerken en zelfs deze samenwerking bij onderlinge overeenkomst zouden kunnen omschrijven.

Buitengewoon sterk werd ik bij het doorlezen der Concept-Statuten getroffen, door nog drie andere eigenaardigheden.

1°. Het instellen van allerlei commissie's.

2°. Het tot in allerlei details afdalende gereglementeer.

3°. Het opheffen van de functie van Secretaris-Penningmeester.

Omtrent punt 1 merk ik op, dat in eene vereeniging evenzeer als in de kamer het commissoriaal maken van allerlei aangelegenheden, wel een middel is om de zaken op de lange baan te schuiven, maar zelden om ze snel af te doen!

Bovendien echter schept men, door al die commissies, met bevoegdheden, die zeer zeker in de praktijk onvoldoende

omschreven zullen blijken, een rijke bron voor allerlei kwestie's en onaangenaamheden.

Omtrent punt 2 moet ik zeggen, dat het mij niet alleen onnoodig, maar beslist nadeelig voorkomt, indien de wetgever alles en nog wat regelen wil. Zoo'n erg samengesteld en ingewikkeld wetboek deugt niet, vooral wanneer men geen straffen bedreigen kan. Soms zelfs doen de voorschriften aan plagerij denken. Omtrent punt 3 het volgende. Mij komt het voor, dat een Secretaris-penningmeester ongeveer zooals die thans bestaat een hoogst nuttige functionaris is, die de Vereeniging moeielijk kan ontberen.

Laat er althans in de Vereeniging één persoon blijven, die iets meer kan en mag zijn dan een automaat! Ik zie geen kans, tot mijn spijt, om in het ons voorgelegde ontwerp een persoon onder te brengen, die zóó slecht past in het kader van verantwoordelijkheid van zich afwentelende functionarissen.

Afstappende van de meest principieele bezwaren, ga ik over tot eene reeks andere bedenkingen, waarbij ik evenwel meestal geene bepaalde amendementen kan voorstellen, omdat ik te zeer de gansche strekking afkeur van dit ontwerp.

Art. 10. De eerste alinea kan m. i. vervallen; dat spreekt toch wel van zelf, dat een lid voorstellen mag doen.

Een geheel andere zaak is het met al. 2. Wat wil dat zeggen? Staande de Vergadering? Dit dient uitdrukkelijk omschreven te worden. Zooals het er nu staat is het m. i. zeer dubbelzinnig.

Art. 12 aldus te lezen: Het bestaat uit 3 personen. Deze verdeelen de functies van voorzitter, secretaris en penningmeester onderling.

Toelichting zie na art. 16.

Art. 13 aldus te lezen: Elk jaar enz. treedt minstens één lid af, voor de eerste maal in alfabetische

volgorde en verder zoodanig dat ieder lid aftreedt, dat 3 volle jaren lid van het bestuur is geweest.

Aftredende leden zijn alleen dan herkiesbaar, wanneer zij nog geen volle drie jaren zitting hebben gehad.

Een eenmaal uit het bestuur getreden lid is eerst na drie volle jaren weer als bestuurslid benoembaar.

Toelichting zie na art. 16.

Art. 15. Aldus te lezen: De secretaris, in plaats van „de 1^e secretaris.”

Art 16. Vervalt.

Toelichting tot art. 12—16. Een *klein* bestuur verdient de voorkeur; daar de taak der bestuursleden zeer beperkt is, komt het mij gewenscht voor, dat in het bestuur eene geregelde wisseling voorkomt.

Art. 18, 2° zin, (p. 10) te lezen: Hij is verplicht zulks.... enz.... te doen, als een lid van het bestuur.... enz.

Toelichting: niet alleen een gevolg van de door mij voorgestelde beperking van het aantal bestuursleden, ik acht deze redactie in allen gevalle gewenscht.

Art. 19. „Ondervoorzitter” te vervangen door „secretaris.”

De laatste zin te laten vervallen — wat is daarvan de strekking?

Art. 20. „1° Secretaris,” te veranderen in „Secretaris”.

Art. 20^a Ieder bestuurslid verbindt zich, zooveel mogelijk alle vergaderingen bij te wonen, en voor het geval van verhindering tot bijwoning eener bestuursvergadering, een lid der Vereeniging aan te wijzen, om hem te vervangen.

Art. 21. Laatste alinea te lezen: 2 leden.

Toe te voegen een nieuwe alinea: Alle besluiten genomen bij afwezigheid van één der bestuursleden, resp. diens plaatsvervanger, worden ten spoedigste aan dat lid medegedeeld en vereischen diens goedkeuring.

Toelichting: de goedkeuring van het lid dat afwezig was, verhindert, dat besluiten worden genomen waar

omtrent een der leden zich niet heeft kunnen uitspreken.

Art. 22 te lezen: Er zijn 2 Permanente Commissies.

Toelichting. Te laten vervallen *a*, wijl dit Curatorium geene commissie in den hier bedoelden zin behoort te zijn.

Evenzeer te laten vervallen *e* wijl hiervoor geen Commissie noodig is, maar beter ééne persoon door het bestuur wordt aangewezen.

Samen te smelten *c* en *d*.

Art. 23 en 24. Kleine redactiewijzigingen wegens verandering in 22.

Art. 25. In plaats van „Elke commissie” te lezen de commissie (*c + d*) en verder aldus:

De commissie (*c + d*) brengt in de des jaars een uit werkzaamheden en zendt dit verslag vervolgens zoo spoedig mogelijk in aan de Comm. van Redactie.

Al. 2 te laten vervallen.

Toelichting. Een verslag der C. v. R. is toch wel overbodig. Evenzeer de verdere omslachtige voorschriften.

Art. 26. Moet m. i. onder een afzonderlijk hoofd worden gebracht (zie toel. tot art. 22).

Verder komt het mij voor, dat de eenmaal omtrent het Curatorium gemaakte bepalingen geeerbiedigd behooren te worden. Het Curatorium is niet ingesteld om een van de Vereeniging afhankelijk lichaam te zijn, maar juist om daarvan geheel *onafhankelijk*, de gewenschte kontrôle uit te oefenen. In allen gevalle mag m. i. dit artikel geen terugwerkende kracht hebben. Kende men die er aan toe, dan zoude het vertrouwen in de Vereeniging toch een grooten schok krijgen!

Art. 28. De laatste alinea te lezen: Door de algem. vergadering of het bestuur kan haar, met haar goedvinden de organisatie en leiding van excursies opgedragen worden.

Art. 29. Vervalt als afzonderlijk art. maar wordt aan 28 vastgekoppeld, waarbij ik de volgende redactie voorstel:

Zij treedt op als adviseerend lichaam voor alle belangen, de verzameling en het gebruik daarvan betreffende.

Toelichting. Het art. 29 van het ontwerp is een *wassen neus*. Eene commissie van 5 leden kan *als zoodanig* niets doen. Mij komt het zoo voor, dat deze *onmiddellijk* maatregelen behoort te beramen, om te geraken tot eene behoorlijke verzorging van ons herbarium. Zijn die maatregelen eenmaal gevonden, dan kan men wellicht aan het reglementeeren gaan, als 't noodig is. Bij mijne redactie behoeft men ook niet uit te sluiten de ambtenaren, verbonden aan de inrichting, waar 't herb. bewaard wordt. Dat het toezicht, de contrôle, als men zoo wil in het algemeen liever niet aan een zoodanig ambtenaar moet worden opgedragen, heeft alleen zin, wanneer er een gespannen verhouding bestaat tusschen de Vereeniging en die inrichting. Mocht men, ondanks de tot dusverre altijd goede ervaring, die ambtenaren willen buitensluiten van *toezicht*, dan zal er wel een middel te vinden zijn, minder schadelijk, dan de uitsluiting uit eene commissie, waarin zij juist zeer nuttig kunnen zijn.

Art. 30. Vervalt.

Het Bot. Station kan elders afzonderlijk genoemd worden en dan b. v. bepaald hoe het wordt bestuurd.

Mij komt het ongewenscht voor, dit station afzonderlijk te noemen, daar reeds verleden jaar in het bestuur een sterke strooming bestond, die opheffing vroeg.

Maar nog daarvan afgezien, meen ik, dat het werk dezer C. best door een persoon kan geschieden, te benoemen en van eene instructie te voorzien door het bestuur.

Art. 31. Ik zou voorstellen die „afronding der breuken” maar weg te laten! de bedoeling is toch duidelijk genoeg en m. i. zelfs naar den letter niet dubbelzinnig!

Verder zou ik eene slot-alinea wenschen, waarin bepaald werd, dat besluiten alleen dan bij rondgaand schrijven genomen kunnen worden, wanneer niemand zich daartegen verzet.

Toelichting: wel overbodig.

Art. 31. Nog liever zag ik dit art. aldus gewijzigd:

De Commissie's stellen hare wijze van werken zelve vast, voorzooverre niet door de algemeene vergadering bindende bepalingen gemaakt zijn of worden.

Art. 33 kan bij aanneming 2e amendement op art. 31 vervallen.

Art. 34. Dat is toch wel wat héél bar! — Laten vervallen.

Toelichting: Mocht eene commissie door omstandigheden overbodig worden, dan houdt ze van zelf op te bestaan. De bepaling kan dus m. i. alleen bedoeld zijn voor 't geval van een conflict. Juist daardoor acht ik het zeer bedenkelijk de commissie zoo afhankelijk van de vergadering te maken. Mocht 't ooit noodig zijn, dan zal toch ook eene motie van afkeuring wel 't zelfde uitwerken.

Art. 38. *Ik stel voor het art. te laten vervallen!*

Is het niet een beetje vreemd om aan de menschen, die f 500,— cadeau doen, nog de verplichting op te leggen om te vergaderen zoo vaak 't bestuur dat noodig acht? Of 't trouwens veel helpen zal betwijfel ik. Zie Curatorium Kok Ankersmitfonds!

Hoofdstuk IV.

De bepalingen van dit hoofdstuk schijnen mij veel te ingewikkeld voor onze eenvoudige huishouding. Is daaromtrent een flink man van zaken geraadpleegd?

Zoo neen, dan stel ik voor, daarmede te beginnen.

Afschrikwekkende voorbeelden zijn vooral art. 40, 41, 42, 43, 48 (Eerst een accountant en daarna, *staande de vergadering* (!) twee leden (!!)).

Art. 45 *Waarom f 6...??* (Zie ook art. 54).

Art. 51. Te laten vervallen punt *e*.

Toelichting. Het komt mij ongewenscht voor, alle details over het kapitaal in een tijdschrift te publiceeren.

Art. 54. Waarom dan niet liever de contributie op f 7.50

gebracht? Leden verliezen wij toch door de contributieverhoging.

Art. 55. Wat een omslag!!

Art. 56. Schijnt mij weinig geschikt om stabiliteit te bewerken! overigens dezelfde opmerkingen als bij art 55.

Art. 57. De eerste alinea spreekt van zelf, de tweede nog van zelve en de derde is weer geducht omslachtig.

Art. 58 „bij voorkeur Amsterdam”.

Toelichting. De vergaderingen zullen voorloopig ook zonder die bepaling wel in Amsterdam gehouden worden, wat ik niet in het belang der leden acht.

Wat beteekenen hier de woorden: „zoo noodig een gewoon lid enz.”?

Art. 62. Ingevolge amendement op art. 12 is redactiewijziging en hier en daar zinswijziging noodig.

Vraag: Waarom wordt *al* het werk van den 1^{en} Secret. door den 2^{den} verricht??

Hoofdstuk IX. Ik stel voor dit hoofdstuk te laten vervallen behoudens één art. :

Art. 68. Jaarlijks worden één of meer excursies gehouden van wege de vereeniging.

Toelichting. In Hoofdstuk IX wordt echt Pruissisch gemaszegegt"! Laat de leden, die excursies willen houden, toch zelf hun potje koken.

Bepalingen als van art. 71 zijn toch eenvoudig belachelijk! Goedgunstig wordt toegestaan, dat de leden, die eene excursie maken, ook mogen vergaderen en dat zij zelfs wetenschappelijke mededeelingen mogen doen, — „inzonderheid” van floristischen aard. Wat zou er wel gebeuren als iemand er eens iets vertelde van anderen aard? Ook art. 73 is draconisch!

Art. 74 te vervangen door het volgende:

Voorstellen tot wijziging dezer Statuten moeten door minstens 5 leden schriftelijk aan het Bestuur worden ingediend, met eene nauwkeurige uiteenzetting der motieven

en van de strekking. Zij worden dan op het Convocatiebiljet vermeld en op eene ledenvergadering besproken. De conclusies der bespreking worden op de volgende ledenvergadering in stemming gebracht. Wijzigingen kunnen op deze laatste vergadering alleen worden aangebracht, wanneer zij van technischen of redactioneelen aard zijn en niemand er zich tegen verklaart.

Toelichting. Het ontwerp-artikel maakt een wijziging der Statuten zooal niet geheel, dan toch bijna onmogelijk. Dat is zeker zeer ongewenscht bij een reglement, dat zoo slecht voorbereid is en zoo tal van nieuwe beginselen in praktijk wil brengen — en — tot in detail regelen.

Eindelijk nog dit: Zou het niet zijn aan te bevelen om, ook al behoeven wij de Koninklijke goedkeuring niet, toch te scheiden Statuten en Reglement?

De Ontwerp-Reglementen:

A. Commissie Kok-Ankersmitfonds.

Hierin ontbreekt, dunkt me, de mogelijkheid, om het Curatorium ook door de Vereeniging bijeen te laten roepen, of is dit met opzet geschied?

Een nog te herstellen fout is 't dunkt mij, dat de Commissie voor de Statutenwijziging geen overleg heeft gepleegd met het Curatorium.

C + D. De Commissie Floristisch Onderzoek en voor Herbarium. Ook voor deze Commissie zou ik het oneindig beter achten 't reglement door de Commissie zelf te laten opstellen, en later te laten goedkeuren als het noodig is. In het ontwerp der *Com. v. h. floristisch Onderzoek* is niet duidelijk of het de bedoeling is, dat deze Commissie als zoodanig *zelf* onderzoekt door het maken van excursies.

In verband daarmee weet ik niet of de „leden” in art.

2, 3, 7, genoemd, leden der Vereeniging of uitsluitend leden der Commissie zijn!

Het eenige, wat m. i. in de Statuten behoort, zou eenige bepaling omtrent vergoeding van kosten zijn.

Bijna al 't overige schijnt mij voorbarig en te ingewikkeld. Bepaald grappig is het voorschrift van art. 5, dat de leider in elk geval aan de excursie deelneemt!

E. *Comm. v. h. Bot. Station.*

Ook hiervoor bepleit ik eene veel eenvoudiger regeling, die ik echter gaarne aan de vergadering overlaat.

I. L. VUYCK, Wageningen.

October 1908.

Ingevolge verzoek van het Bestuur aan de leden der Vereeniging om van hunne bedenkingen tegen de voorgestelde Concept-Statuten, indien deze mochten bestaan, voor 15 Oct. 1908 blijk te geven, heb ik de eer als gewoon lid het volgende in het midden te brengen.

Omtrent de Nota van toelichting, meen ik bij het sub 1 genoemde te mogen opmerken, dat niet de thans geldende Statuten aanleiding hebben gegeven tot het tegenover elkan- der staan van verschillende machten in de Vereeniging, doch dat die machten reeds voor het vaststellen dier Statuten bestonden en dat die Statuten slechts in overeenstem- ming waren gebracht met den bestaanden toestand. Die Statuten zijn door samenwerking van die beide machten tot stand gekomen om tusschen die z.g. vijandige machten een verzoening te bewerkstelligen en destijds meende men na ampele bespreking, dat deze vorm van Statuten een samenwerking zou kunnen mogelijk maken. Inderdaad is twee jaren lang, onder goed vertrouwen van beide kanten, de Vereeniging bestuurd onder het gezag der in 1904 gewij-

zigde Statuten, zoodat deze dan ook na dien tijd zonder beperkingen zijn bekrachtigd.

Op de gedenkwaardige vergadering, waarop den 13 Oct. 1907 de Commissie tot herziening der Statuten als een ontijdige geboorte het levenslicht aanschouwde, is voor mij en zeker voor verreweg het meerendeel der leden tevens een licht opgegaan, nl. dat de gespannen toestand niet het gevolg was van verschil in meening over verschillende kwesties, maar dat de onhoudbare toestand moest toegeschreven worden aan persoonlijke grieven, die men tegenover een der bestuursleden koesterde. Deze verbolgenheid tegenover een der bestuursleden, waarover ik mij niet verder behoef uit te laten, moet haar grond gevonden hebben in zaken buiten de Vereeniging staande, maar openbaarde zich voor de leden van het bestuur, voorzoover die nog niet van dien toestand op de hoogte waren, in een a priori veroordeelen van elk voorstel dat van dat bestuurslid kwam, ofschoon van hem zelf door de tegenpartij getuigd werd, dat hij slechts het goede wilde. Het is hier niet de plaats voor nabetrachtingen, maar het moet ieder duidelijk zijn dat men om die reden nog geen Statutenwijziging noodzakelijk behoeft te achten; immers een ongewenscht persoon kan zelfs bij modelstatuten zitting in een bestuur krijgen.

Is m. i. Statuten-wijziging dus niet noodzakelijk, door een onverwacht besluit is eene commissie in het leven geroepen aan wie werd opgedragen „een wets-wijziging te beproeven, waarbij de verhoudingen tusschen de besturen der beide afdeelingen, die min of meer vijandig tegenover elkander staan, nader geregeld worden” (zie notulen). Het zij mij veroorloofd een paar aanhalingen uit de notulen der wintervergadering van 7 Febr. 1904 te doen, waarop de voorstellen tot reorganisatie besproken werden: „Pror. Went meent dat het tijdschrift niet op den steun der biologen zal kunnen rekenen, tenzij de vereeniging gereorganiseerd

wordt, en is met het bestuur van oordeel dat hun voorstel de ook door hem gevreesde scheiding zal voorkomen."

"Prof. Moll ziet eveneens in het bestuursvoorstel een zeer gewaardeerde poging om de beide elementen onzer Vereeniging samen te houden en meent dat de tegenstanders van het voorstel ten onrechte meenen dat dit voorstel scheiding zou beoogen. Zijns inziens is het integendeel het eenige middel om scheiding te voorkomen."

Thans schrijven wij nog 1908 en schijnt de meening van Prof. Moll als lid der herzieningscommissie ten zeerste gewijzigd. Immers wat thans wordt voorgesteld is een totale wijziging in het bestaan der Vereeniging, waarbij van de gelegenheid schijnt gebruik gemaakt te zijn om de bestaansvoorwaarden der floristen onmogelijk te maken. Dit zou te verdedigen zijn wanneer men de Statuten opmaakte van een geheel nieuwe vereeniging; dan zou men zelfs floristen als onwaardig van het lidmaatschap kunnen uitsluiten. Men heeft hier echter te doen met een vereeniging, die reeds 63 jaar bestaat; die van den beginne af zuiver floristisch was, het tot 1904 ook gebleven is, niettegenstaande zij ook niet floristische leden onder de hare telde en aan welke vereeniging men slechts dit kon verwijten, dat zij nog voor haar vijf en twintigjarig bestaan, toen zij eigenlijk half ten doode was opgeschreven, dank zij den bezielenden invloed van slechts enkele personen, ja ik zou zeggen van Abeleven alleen, tot nieuw leven werd gewekt, doch den naam kreeg van Nederlandsche Botanische Vereeniging (1868). Aan dien naam heeft zij nooit ten volle beantwoord, ofschoon het de eenige botanische vereeniging in Nederland bleef. Als floristische vereeniging geraakte zij weer tot bloei; als zoodanig verwierf zij een kostbaar materiaal als bewijsmiddel voor onze inlandsche flora, als zoodanig verwierf zij ook en wel van zuivere liefhebbers der botanie, eenige zeer aanzienlijke legaten. In deze vereeni-

ging vonden de z.g. biologen echter geen bevrediging hunner wenschen: zij wenschten geen lid te zijn of zoo zij het waren bemoeiden zij zich niet met de zaken. Zoo duurde het tot 1904, toen, in de meening werkelijk het goede te willen, waarschijnlijk het booze geschapen werd. Onder het lokaas van de uitgave van een wetenschappelijk tijdschrift, werd een compromis gesloten: van de 88 leden die de Vereeniging op 1 Jan. 1904 telde en waarvan 55 stellig tot de richting A moesten gerekend worden, hebben derhalve ruim 62°/_o zuivere floristen een geheele wijziging aanvaard, alleen om die Vereeniging aan haar naam te doen beantwoorden. Deze leden hebben een groot deel van hun vrijheid opgeofferd, in de hoop thans zonder tegenwerking van de andere afdeling, rustig hun weg te kunnen bewandelen. Er werd een verbindtenis gesloten, waarbij de eene partij de bezittingen aanbracht, de andere partij meende het verstand te bezitten. Maar het kwam tot een botsing en thans meent de andere partij machtig genoeg om het leven aan de eerste zoozeer te verzwaren, dat deze met achterlating van hare vroeger verworven bezittingen wel een goed heenkomen zal zoeken. Na de herziening toch zijn vele leden der biologische afdeling aan de vereeniging toegevoegd en het is duidelijk dat wanneer getalsterkte de beslissing geeft over verschil in meening, de voorgestelde Statutenwijziging geen gevaar loopt om verworpen te worden. Hieruit volgt dat ik mij geen overdreven voorstelling vorm van het resultaat dezer beschouwingen; het is slechts een ernstig protest, geuit voordat de thans aanhangige wetswijziging definitief zal zijn vastgesteld.

Een Vereeniging, die eene geschiedenis achter zich heeft en vooral het bestuur van zoo'n Vereeniging heeft er voor te waken, dat tegen de bedoeling der stichters en tegen de bedoeling van die talrijke leden, welke de Vereeniging in den loop der tijden hebben doen groeien en aan deze

hebben toevertrouwd een deel van hun bezittingen, ja waar het verzamelingen betreft juist dat deel hunner bezittingen, waaraan zij het meest gehecht waren, dat zulk een Vereeniging niet vervormd worde tot een geheel andere, van het oorspronkelijk doel geheel afwijkende. De latere leden en vooral de opvolgende bestuursleden moeten het zich ten duren plicht stellen, de nalatenschap hunner voorgangers te beheeren volgens de kennelijke wenschen dier voormannen uit het verledene. Waar ik met groote dankbaarheid gedenk, hoezeer ik het vertrouwen genoten heb van vele dier oudere, thans gestorven leden, die bevriend waren met de oprichters der Vereeniging en zelf in het bestaan der Vereeniging eene voorname rol vervuld hebben, daar kan ik niet anders dan getuigen, dat de nieuwe Statuten zeker niet in overeenstemming zijn met de bedoelingen dier vroegere bestuurderen en kan ik ook getuigen dat een man als Kok Ankersmit in geen geval een Vereeniging financieel zou bedacht hebben, die samengesteld was als de thans voorgestelde Statuten beoogen. Ik wil hiermede aan de Commissie niets anders verwijten dan dat zij te veel uit het oog verloren heeft, dat in de Vereeniging nog een groep van leden bestaat, die onder het tegenwoordige regime niet zoo krachtig zich ontwikkeld heeft als de andere groep, doch waarmede nog altijd rekening dient gehouden te worden. Het is uiterst moeielijk om eens anders verdiensten op de juiste waarde te schatten: men vergete echter niet dat, al kent men aan een eenvoudig florist zelfs in het geheel geen wetenschappelijke waarde toe, zoo iemand toch een nuttig lid der Vereeniging kan zijn; zelfs heeft de ondervinding geleerd dat onze Vereeniging juist aan de zuivere liefhebbers de grootste verplichtingen heeft. Volgens de nieuwe Statuten zal geen eenvoudige liefhebber moed hebben zich onder de leden der meer als botanische academie bedoelde Vereeniging te rangschikken en een zuiver florist, die niet lijdt aan over-

schatting van eigenwaarde, zal zich ernstig afvragen behoort ik in zulk een Vereeniging nog thuis? Niemand zal ontkennen dat de floristiek een klein onderdeel vormt der botanische wetenschap, die zich thans in zoo talrijke afdeelingen heeft gesplitst, welke wel is waar met elkander verband blijven houden, maar waarbij de ontwikkeling van elke afdeeling zoo ver is voortgeschreden, dat de beoefenaar van een dier takken bijna niet meer op de hoogte kan zijn van de vorderingen in een ander gedeelte verkregen. Is de botanie in haar geheelen omvang een internationale wetenschap, de floristiek beweegt zich veel meer op eigen bodem en zoo behooren onze floristen thuis in een Nederlandsche Vereeniging. En waarom dan niet in een Nederlandsche Botanische Vereeniging? Deze vraag brengt mij er toe om, waar ik tot nog toe op de Concept-Statuten een afbrekende critiek heb uitgeoefend, de richting aan te geven, waarin een bevredigende oplossing kan gevonden worden. De bron van alle disharmonie ligt in het feit, dat wel niemand zal ontkennen, dat de floristische wetenschap als zoodanig slechts behoorlijk kan beoefend worden door iemand, die ook in de andere deelen der botanische wetenschap een zekere ervaring heeft opgedaan, maar dat de floristiek, meer dan eenig ander onderdeel der botanie, gebruik kan maken van de bouwstoffen, die de niet geleerde in staat is te verzamelen. Een scherp waarnemer, iemand bezielde met liefde voor de levende natuur, onverschillig welke maatschappelijke betrekking hij bekleedt, vaak ver afstaand van de eigenlijke botanische wetenschap, kan voor floristische onderzoekingen groote verdienste hebben. Het zoude niet moeilijk vallen uit de vroegere leden onzer Vereeniging en ook nog uit de tegenwoordige het bewijs te putten dezer stelling. Waren vroeger dergelijke leden bijna uitsluitend in de Vereeniging vertegenwoordigd, degene die de botanie als wetenschap beoefenen, hebben zich met de jaren

aanzienlijk vermeerderd. Ik erken het feit dat door de vroegere leden de meer wetenschappelijk gevormde botanici, dikwijls wegens totaal gemis aan floristische kennis, met zekere minachting werden behandeld en daardoor uit de Vereeniging geweerd; thans echter geloof ik de denkbeelden wel zoozeer verruimd, dat appreciatie van beide partijen mogelijk is. Toch zullen er zich onder de floristen wel altijd personen blijven voordoen, die de andere groep te geleerd vinden, terwijl onder de geleerden ook wel altijd personen gevonden zullen worden, die den vertegenwoordigers van de andere groep niet die waardeering zullen schenken, waarop zij in alle bescheidenheid aanspraak kunnen maken.

Het vereenigen van al deze leden in een enkele Vereeniging is m.i. dan mogelijk, wanneer die Vereeniging uit twee groepen blijft bestaan, tusschen welke groepen een bepaalde band gelegd dient te worden, maar waarbij aan elk der beide groepen toch de meest mogelijke vrijheid van beweging gelaten worde en waarbij aan de floristische groep, onder welken naam men die dan ook wil aanduiden, onder de voor de geheele vereeniging bindende bepalingen, onder een eigen bestuur de vrije beschikking gelaten werd over de thans verworven bezittingen, maar ook over die gelden die meer in het bijzonder geschonken zijn ter bevordering van het floristische onderzoek. Slechts onder die voorwaarden zal elke reden tot botsing vermeden worden en zal het mogelijk zijn dat de eenvoudigste florist in vrede en vriendschap zal leven met den meest geleerden bioloog, beide als lid eener zelfde Nederlandsche Botanische Vereeniging.

Waar ik er aan twijfel, gezien de tegenwoordige verhoudingen in de Vereeniging, dat de hierboven ontwikkelde denkbeelden algemeen gedeeld zullen worden, onthoud ik mij van een nadere uitwerking dier plannen.

Ofschoon ik derhalve het beginsel, waarop de ontwerp-

Statuten berusten, niet kan goedkeuren, zijn er in die voorgestelde artikelen eenige, die opheldering verlangen of die m. i. minder juist zijn.

Reeds in de Nota van toelichting verschil ik bij het sub 2 genoemde van meening met de Commissie nl. dat de Statuten iets tot den bloei der Vereeniging kunnen bijdragen. Immers zelfs bij zeer slechte Statuten kan een Corporatie bloeien; dit hangt voornamelijk af of er onder de leden van zoodanige Vereeniging een of meerdere gevonden worden, die hun gaven beschikbaar stellen om dien bloei te bevorderen.

Dat dan ook het daarna sub *a* genoemde middel daartoe niet bijdraagt, blijkt wel dat van af 1867 in het Nederl. Kruidk. Archief een volledige geschiedenis der Vereeniging te vinden is, met uitzondering van het verslag der meergemelde vergadering te Amsterdam, zoodat ieder met het streven en werken der Vereeniging bekend kan zijn, maar ik ben overtuigd en heb daarvan de bewijzen dat de „verslagen en mededeelingen der Vereeniging” in de meeste gevallen niet gelezen worden.

Ook het onder *b* genoemde idee schijnt mij toe veel verwarring te zullen stichten en allerminst bevorderlijk voor een goede gang van zaken, vooral niet voor een spoedige behandeling.

Bij art. 1 al. 2 de vraag waarom Amsterdam als zetel der Ver.?

Art. 2 is bijna onveranderd uit de oude Statuten overgenomen, maar hetgeen volgt, na „in 't bijzonder . . .” heeft in de verdere Statuten weinig behartiging gevonden.

Bij art. 6 zou ik gaarne omschreven vinden, wie als leden mogen worden voorgesteld, terwijl die 5 voorstellers een onpraktische bepaling vormen; immers waar er zooals tot nu toe twee voorstellers geeischt worden, is de tweede toch meestal figurant.

Bij art. 9 zou ik willen schrappen „op voorstel van het Bestuur.”

In art. 11 is niet omschreven of de kennisgeving aan den 1^{en} of 2^{en} Secretaris moet geschieden.

In art. 15 wordt den 1^{en} Secretaris een taak opgelegd, dien hij onmogelijk volvoeren kan. Volgens de Concept-Statuten is deze dignitaris een persoon, die ongeveer niets te doen heeft. Hij weet alleen wat er in de bestuursverg. besloten is en heeft de ledenlijst. Waar de Ver. eigenlijk bestaat uit een groot aantal commissies en het wel en wee der Ver. dus hoofdzakelijk afhangt van de werkzaamheden dier commissies, bovendien de speciaal-secretaris van iedere commissie verslag uitbrengt aan den Secret. der Redactie-commissie, ware de bovengenoemde taak derhalve beter toevertrouwd aan den Secret. der Redactie-commissie.

Bij art. 22 is de verzuchting bij mij opgekomen wat een waardigheidsbekleeders zal de Vereeniging tellen! Er kunnen er, wanneer het Curatorium maar 5 leden der Vereeniging telt, 26 zijn. Dit op de 120 leden, die in Nederland wonen, geeft 2 baantjes op elke 9 leden. Rekent men nu dat vele leden geen baantje zullen wenschen, vele andere om verschillende redenen niet in aanmerking komen, dan zal de keuze wel beperkt blijven binnen een zelfde kringetje, tenzij verschillende betrekkingen vereenigbaar mochten zijn, waaromtrent de Statuten niets bepalen.

In art. 26 is vergeten het Brumundfonds te noemen.

Ofschoon de laatste al. van dit art. is overgenomen uit de thans van kracht zijnde instructie, geloof ik toch niet dat er een Curatorium noodig is, om na te gaan of bepaalde handelingen in overeenstemming zijn met de bedoelingen van het testament.

Bij art. 29 laatste alinea kan het onpraktische van den voorgestelden hiërarchieken weg aangetoond worden door dit voorbeeld.

Op een goeden dag wordt vreterij in de verzameling geconstateerd. Eer nu de Ledenvergadering over de te nemen maatregelen heeft beslist, is alles opgevreten.

Art. 85 is een verrassing! Er is enz.

Neen die raad is er niet en ik ben zeer sceptisch of hij er wel komen zal. Wij zullen derhalve vooreerst wel verstoken blijven van adviezen voor art. 42.

Voorts zal het wel de bedoeling zijn dat die raad niet alleen om bijdragen *vraagt*, maar dat hij die *verkrijgt*. Eindelijk zal het der Vereeniging tamelijk onverschillig zijn of die gelden ontvangen worden van belangstellenden in de studie der Plantkunde of van Carnegie of een ander, die zich om de botanische studie geheel niet bekommert.

Art. 42 is practisch niet wel uitvoerbaar, wat ik gaarne uit eigen ervaring nader wil toelichten.

Art. 47 is wel wat kras. Men moet een beetje aan de prudentie van den Penningmeester overlaten. Er zijn gevallen waar verzuim of tijdelijke onmacht een mildere toepassing van 't art. wettigen.

Art. 48. Is of de accountant of de commissie van 2 leden overbodig. Zou men meenen dat zulk een commissie ter vergadering wijzer zal zijn dan een accountant? Ook hieromtrent ben ik gaarne tot inlichtingen bereid op ervaring berustende.

Art. 51 en 53 de woorden „geschreven” te veranderen in „gedrukt”.

Art. 63 veroorzaakt onnoodige last; de 1^e Secretaris houdt de ledenlijst bij, de 2^e moet de convocatie-biljetten verzenden. Laat dan liever de 2^e Secr. ook de ledenlijst bijhouden.

Art. 70 heeft m. i. geen doel, terwijl het mij onbegrijpelijk is waarom in art. 71 die vergaderingen niet het karakter van ledenvergaderingen zouden kunnen dragen.

In art. 73 zie ik niet in waarom alleen aan buitenlanders vergund kan worden aan een excursie deel te nemen.

Trouwens het geheele hoofdstuk over de excursies is fraai omschreven, maar zal zeker geen voldoening geven aan de personen, die werkelijk excursies maken.

Bij het Ontw. Regl. der Comm. van Redactie komt het mij voor, met het oog op het sub *b* van art. 6 bepaalde, dat het lidmaatschap dezer Commissie onvereinigbaar moet zijn met dat van het bestuurslidmaatschap: hoogstens zou een der bestuursleden zitting kunnen hebben in deze Commissie. Immers waar voor de leden beroep bestaat bij het bestuur over de handelingen der Redactie-commissie, moeten beide colleges uit in hoofdzaak verschillende leden bestaan.

Dezelfde overwegingen gelden ook voor de tweede al. van art. 5 van het Reglement der Comm. voor de Bibl. enz.

Bij het ontw. Regl. der Commissie voor het Floristisch onderzoek van Nederland en zijne kolonien zou ik de laatste woorden in ieder geval willen schrappen. Floristisch onderzoek der kolonien kan toch bezwaarlijk elders geschieden dan in de kolonien zelf; meent men er ook systematisch werk onder te verstaan, dan zie ik niet in dat dit door de Vereeniging zou moeten geschieden, dan veel meer door enkele personen, al of niet lid der Vereeniging, die zich met soortgelijken arbeid bezig houden.

Bovendien kan zulk een arbeid slechts aan een Algemeen Herbarium geschieden. Voorts zou volgens dit reglement op grond van art. 4 al. 2. de Secretaris dezer Commissie recht hebben op vergoeding van reis- en verblijfkosten, wanneer hij of de Commissie eens een excursie ergens op Borneo voorstelde, waarvoor dan verder wel geen deelnemers zich zouden aanmelden.

Eigenlijk zou ik alle artikelen willen schrappen; volgens dit reglement zou de geheele werkzaamheid der Commissie bestaan in het regelen van excursies en daarvoor behoeft niet zulk een officiële Commissie op te treden.

Volgens mijne meening is het nut dat ieder lid door eigen

excursies sticht veel grooter, dan de gemeenschappelijke excursies van een Vereeniging uitgaande kunnen brengen. Dat ik gemeenschappelijke excursies niet gaarne zou willen missen, berust op de overweging dat deze tochten een uitnemend middel vormen om de leden nader bijeen te brengen en de persoonlijke kennismaking te bevorderen. Zijn in het algemeen excursies noodig voor het floristisch onderzoek, zij vormen toch niet het einddoel van dit onderzoek. En zeker niet zijn voor het slagen dier excursies zulke nauwgezette bepalingen noodig; integendeel, ik geloof zelfs dat het velen leden zal afschrikken en zeker niet-leden, zoodat ik het art. 7 vrijwel onzin vind. Trouwens hoe zou men een niet-lid weren, tenzij volgens het strafwetsartikel over het „hinderlijk volgen” en dan nog zou geen bekeuring kunnen volgen, wanneer geen „onbezoldigde” onder de leden was, bevoegd om bekeuringen te doen in de streek waar de excursie gehouden werd.

Omtrent art. 3 Ontw.-Regl. Comm. Bibl. enz. wil ik opmerken dat de opgave van ontvangen boeken en tijdschriften na de reorganisatie is achterwege gebleven om op het Archief te kunnen bezuinigen; vóór dien tijd werden zelfs de titels gepubliceerd van de stukken in die tijdschriften voorkomende, die voor de leden van belang konden geacht worden.

Art. 2 van het O. R. der C. voor het Station te veranderen in „is thans gevestigd in de *gemeente* Weert.” In Limburg zijn 4 plaatsen die den naam Weert dragen.

In art. 5 dient het woord *buitenlanders* geschrapt. Immers het bezoek van niet-leden, nl. Studenten aan een onzer Universiteiten, is voor het Station een der weinige inkomsten.

Eindelijk de laatste zin van art. 8 is volkomen onduidelijk. Microscopen bezit het Station niet, dus kunnen zij niet gebruikt worden; waren zij er wel, dan zouden zij toch zeker ten algemeenen nutte zijn aangeschaft. Waarom een stalen beitel bijv. niet gebruikt zou mogen worden,

begrijp ik niet! Waarvoor is het ding dan aangeschaft?

Ten slotte nog iets over de Statuten en Reglementen in het algemeen. Zij maken bij lezing den indruk van zeer kunstig in elkaar gezet te zijn; een zekere periodiciteit ontbreekt niet.

Toch gaan beiden aan het euvel mank dat zij te veel willen omschrijven. Hoe meer men in details afdaalt van geringe waarde, hoe grooter het aantal wordt van andere details van gelijke waarde, die niet omschreven zijn en hoe talrijker derhalve de bronnen worden van onzekerheid.

Men kan toch aannemen dat het bestuur eener Vereeniging als de onze gevormd wordt door personen, die een zeker verantwoordelijkheidsgevoel bezitten en voor wie men niet alle denkbare gevallen behoeft te omschrijven. Bovendien hoe meer gedetailleerd een reglement is, hoe spoediger het zal blijken verouderd te zijn of ten minste niet meer te passen in de tegenwoordige omstandigheden, en dan zoude Statutenwijziging weer noodig zijn. Dit is een uiterst vervelend werk en de daaraan bestede tijd vrijwel verloren. Eigenlijk dienen de Statuten als richtsnoer in algemeene trekken voor den Voorzitter en andere waardigheidsbekleeders; ieder die de soms twijfelachtige eer geniet van verschillende Vereenigingen lid te zijn, heeft de diverse Statuten dier Vereenigingen meestal zoo goed opgeborgen, dat hij ze op het gewenschte oogenblik niet kan terugvinden. Mocht er derhalve bij deze Statutenwijziging over principieele vragen een besluit genomen worden, dan hoop ik dat de vereeniging gedurende lange jaren voor nieuwe wijzigingen gespaard blijve.

Wat het Botanische Station te Weert aangaat, heb ik mij tot den Heer Verstraeten gewend om nadere bijzonderheden, nu de Heer Goethart zich genoodzaakt heeft gezien

voor het oppertoezicht over de door hem met zooveel liefde en opofferingen tot stand gebrachte stichting te bedanken. Ik wenschte dit laatste in het Archief der Vereeniging in herinnering te brengen, waar hem namens de leden bij zijn heengaan geen enkel woord van lof is toegebracht voor alles wat hij in het belang van het Station gedaan heeft. Maar het Station was bij het meerendeel der leden onbekend; men vond Weert te afgelegen, te onbereikbaar. Gelukkig is in deze meening wel eenige verandering gekomen; immers het bezoek is toenemend. In de eerste plaats bezocht Prof. de Vries het Station, met welk bezoek de Weertenaren zoodanig vereerd bleken, dat hem door de Harmonie een serenade werd gebracht. Vervolgens brachten de studenten Mej. H. J. Hagedoorn, Th. J. Stomps, J. Jeswiet en J. A. Honing in Juni een tiendaags bezoek aan het Station, daarbij ondersteund door de Amsterdamsche Universiteits Vereeniging, werd het door de Groningsche Studenten Schierbeek en Kruizinga bezocht, eveneens gesteund door het Gron. Univ. fonds; vertoefden de Heer en Mevr. Geerts uit Utrecht aldaar en werkte er Mej. Dr. J. Westerdijk, directrice van het Phytopathologisch Instituut te Amsterdam om een onderzoek in te stellen over klaverkanker in Limburg, terwijl ook een Mijnheer Stokman of Stakman uit Leiden, volgens mededeelingen van den Heer Verstraeten, aldaar vertoefde, om slechts voor een paar dagen een kijkje bij en in alles te nemen. Aangezien deze Heer noch lid der Vereeniging is, noch door een der Universiteiten gezonden werd, schijnt mij dit bezoek als dat van een ongenooide gast en dienden m. i. dergelijke bezoeken in het vervolg vermeden te moeten worden door een meer scherpe omschrijving van de personen, die tot een bezoek aan het Station gerechtigd zijn. Ook beklagde de Heer Verstraeten zich reeds in Augustus bij mij, dat door enkele bezoe-

kers het laboratorium was verlaten in een toestand, die wel verre van netjes was. De Heer V. had voor zijn vacantie uitstapje alleen de stalen instrumenten schoon gemaakt en geborgen, maar vreesde zeer dat Mej. Westerdijk de inventaris in groote wanorde zou vinden. Ook hij meende dat een betere regeling omtrent het bezoek gewenscht zoude zijn.

Ten slotte kan ik mededeelen dat ook voor dit jaar de Amsterdamsche Universiteits Vereeniging een subsidie van f 200 heeft toegestaan, ter aanmoediging van het bezoek van Studenten der Gemeentelijke Universiteit te Amsterdam aan het Botanische Station.

Aangaande de aanwinsten van het Herbarium en daaruitvolgende mededeelingen over het floristisch onderzoek, wendde ik mij tot den Voorzitter der Afdeeling, die mij echter berichtte dat bij hem geen planten waren ingekomen en evenmin berichten over vorderingen van het floristisch onderzoek. Hij leidde daaruit af, dat, zoo er al iets was, het niet belangrijk genoeg zou zijn voor een afzonderlijk verslag, waarom werd voorgesteld het eventueele materiaal te bewaren en met een verslag over een volgend jaar te combineeren. Ook de Conservator, Dr. Burck, deelde mede dat het stapeltje planten, dat dit jaar door de leden der Vereeniging ten behoeve van het Herbarium was ingezonden, in verhouding met de vele planten, die in de vorige verslagen als aanwinsten voor de collectie vermeld werden, uiterst bescheiden is, waarom ook hij voorstelde het verslag over deze planten tot een volgend jaar uit te stellen.

Zoo laat dit verslag aan korthed wel niets te wenschen over en ben ik hiermede ook aan het einde mijner eigen taak ten dienste der Vereeniging, waarschijnlijk voor immer.

De Secretaris.

L. VUIJCK.